

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 3 ноември 2023 г.
(OR. en)

14108/23

SPORT 34

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Безопасна среда в спорта – <i>Ориентационен дебат</i>

След консултация с членовете на работна група „Спорт“ председателството изготви приложения информационен документ, който да послужи за основа на ориентационния дебат по време на заседанието на Съвета по образование, младеж, култура и спорт на 23 – 24 ноември 2023 г.

Испанско председателство на ЕС 2023 г. – СПОРТ

**ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА ЗА ОРИЕНТАЦИОННИЯ ДЕБАТ НА СЪВЕТА НА
МИНИСТРИТЕ**

24 ноември 2023 г.

Безопасна среда в спорта

Спортът се счита за една от най-полезните дейности за човешкото здраве, както физическо, така и психично, и се счита за важен за социалната интеграция и приобщаването, като обхваща и социалното, личното, икономическото и репутационното измерение, особено когато става въпрос за състезателния спорт.

Европейският съюз се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително на правата на лицата, които принадлежат към малцинства, както е определено в член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Хартата на основните права на Европейския съюз обединява в един правно обвързващ документ най-важните лични свободи и права, с които се ползват гражданите на ЕС.

През ноември 2021 г. в резолюция на Съвета бяха изложени основните характеристики на европейския спортен модел (ЕСМ), като свобода на сдружаване, пирамидална структура, отворена система на повишаване и понижаване, масов подход и солидарност, роля в националната идентичност, изграждане на общности и структури на принципа на доброволното участие. Социалната, образователната, културната и здравната роля на спорта също се признават съгласно съответните разпоредби на правото на ЕС. Освен това резолюцията призовава държавите членки, Европейската комисия и спортното движение да зачитат и утвърждават основните права и правата на човека във и чрез спорта.

Ценностите на ЕСМ са пряко свързани с осигуряването на по-безопасна спортна среда за всички.

Здравето и безопасността са съществени елементи, които трябва да се вземат предвид, за да се реализират в пълна степен индивидуалните и колективните ползи от спорта. Съществуват редица фактори, които трябва да се вземат предвид, когато става въпрос за среда за упражняване на различните видове спорт, като например технически и логистични параметри, социални и екологични въпроси, както и общото здравословно състояние на участващите лица.

Всеки от тези фактори е свързан със значителни предизвикателства, които ще трябва да бъдат преодоляни в близко бъдеще.

Първото предизвикателство е свързано с безопасната спортна инфраструктура и съоръжения, тъй като спортуването не следва да води до риск за здравето и безопасността. В това отношение има редица елементи, които трябва да се вземат под внимание, като например възрастта на участника и видът на спорта. При планирането, проектирането и управлението на спортни съоръжения и пространства приоритет следва да бъдат протоколите за извънредни ситуации, както и мерките за достъпност, сертифицирането за устойчивост и прегледите по поддръжката на пространствата. Отделянето на внимание на тези елементи в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план би могло да има пряко и положително въздействие върху отделните лица, като същевременно се насърчават подкрепящи и приобщаващи общества, които са ангажирани с благосъстоянието и защитата на своите граждани.

От социална и културна гледна точка здравето и безопасността, както и медицинските и хигиенните аспекти на масовите прояви и спортните състезания са от ключово значение, за да може спортът да се практикува в безопасна среда. Структурните елементи, като качеството на самите съоръжения, играят важна роля по отношение на сигурността, както и логистиката, организацията и управлението по отношение на персонала и вътрешните и външните пространства. Участието на служители по сигурността (полиция и охрана) е от ключово значение за постигането на сигурна среда в спорта.

Като се вземат предвид конкретните правни, съдебни, културни и исторически обстоятелства във всяка държава членка, както и специфичното естество и сериозността на въпросите, свързани със защитата и сигурността, подходът към сигурната среда в спорта трябва да бъде всеобхватен и цялостен. Следователно следва да се създадат ефективни международни, национални и местни алианси, за да се разработи интегриран и балансиран многоинституционален подход за осигуряване на безопасна среда за спорта.

Едно от основните предизвикателства в това отношение несъмнено е идентифицирането, предотвратяването и реагирането на расистки, ксенофобски или пораждащи омраза изказвания. Освен това свързаното със спорта насилие понякога може да се разпространи извън рамките на самата спортна проява и да застраши широката общественост. Поради това би било много полезно органите и служителите по сигурността да обменят информация за рисковите профили по време на спортни прояви. Полезно би било и да се инвестира в курсове за обучение по контрол на струпвания на хора, превенция на насилието и вандализма, за да се гарантира безопасна, защитена и гостоприемна среда в спорта и във всички други масови събирания.

Спортът играе важна роля за приобщаването и насърчаването на ценности като сътрудничество, солидарност, справедливост и демокрация. Този подход трябва да започне в училищата и да бъде придружен от адекватни и пропорционални мерки като част от широкообхватна стратегия за сигурност и защита, за да се създават безопасни спортни прояви, които са привлекателни за всички.

Публичните органи или компетентните органи следва също така да приемат стандарти или да прилагат механизми за гарантиране на ефективността на процедурите, протоколите и системите за защита и сигурност.

Здравето също е важен елемент в дискусията относно безопасната среда за спорта.

Спортът носи безспорни ползи за здравето, въпреки че може да представлява риск за здравето, ако не се практикува в безопасна среда или ако практикуваният спорт не е подходящ за съответния човек, който в резултат на това може да бъде изложен на злополуки, контузии или заболявания. За да се сведат до минимум тези рискове, преди да се започне упражняването на нов спорт, следва да се извърши спортен медицински преглед. По този начин ще се прецени пригодността на лицето за определен спорт и ще се открият патологии или заболявания, поради които не би било препоръчително да се практикува даден спорт. Подобен преглед би довел и до намаляване на случаите на внезапната смърт в спорта, ако определени медицински състояния са били предварително констатирани. Би било силно препоръчително всички лица, които отделят време за физическа активност или практикуват спорт непрофесионално, да преминават медицински преглед и би било препоръчително това да стане задължително в началото на сезона и за да се получи разрешение за практикуване на този спорт. За спортистите на високо равнище е препоръчително също така да преминават програма за проследяване на здравословното състояние. Подходяща медицинска помощ следва да се предоставя и в спортните съоръжения и на местата за провеждане на състезания, особено за големи прояви.

Също толкова важно е да се прилагат минимални изисквания за уменията и компетентностите на треньорите, тъй като те играят ключова роля за промяната в обществото. Ето защо треньорите трябва да са длъжни да гарантират, че работят по безопасен и етичен начин в полза на участника или спортиста.

От социална гледна точка установихме различни области, където е нужна още работа, за да се гарантира безопасна среда за спорта.

Първо, детският спорт е важен за правилното физическо, социално, емоционално и психическо развитие на децата. В случаите, когато има признаци за малтретиране, тормоз, насилие или физическа, психическа или социална агресия, преподавателите и местните органи трябва да работят заедно, за да защитят децата.

Проучването на Комисията от 2019 г. относно защитата на децата в спорта идентифицира две основни направления в защитата на децата в спорта, на които трябва да се обърне внимание: изготвянето на концепция за насилието срещу деца в спорта (включително въпроси като психически тормоз, нагрубяване или прекомерни тренировки, които в миналото са получавали по-малко внимание) и за подходящи предпазни мерки; и разработване на последователни стандарти и практики за защита (като например необходимостта от подходящи равнища на управление и разработване на по-ясни насоки за заинтересованите страни и работещите в сектора).

Второ, условията трябва да бъдат такива, че всички хора с увреждания да могат да участват в спорт в равноправна и безопасна среда, като се вземат предвид нуждите от адаптиран спорт.

Третата област засяга борбата със сексуалното насилие както срещу мъже, така и срещу жени. В съответствие с целта за безопасна среда за спорта трябва да се обмислят мерки за предотвратяване на сексуалното насилие, както и на словесното, физическото или психическото малтретиране и тормоза. Спортните федерации следва да изготвят планове за действие, да разработят канали за сигнализиране и да създадат механизми за предотвратяване на малтретирането и да осигурят безопасна среда за всеки спорт.

1. Кой са най-успешните мерки, предприети във Вашата страна за насърчаване на безопасна среда в спорта?
 2. Какви мерки следва да бъдат координирани на европейско равнище за насърчаване на безопасна среда в спорта?
-